

21/0087/1

31.3.2021

Diaarinumero
07096/19/1203

Asia Asiakirjajulkisuutta koskeva valitus

Valittaja Susanna Reinboth

Päätös, josta valitetaan

Valtakunnansyyttäjän toimisto / Hallintojohtaja 20.11.2019 numero 040/01/19

Toimittaja Susanna Reinboth on pyytänyt saada 8.10.2019 asiassa diaarinumero R 19/821 tehdyt päätökset. Kyseessä ovat tutkinnanjohtajan päätökset siitä, että esitutkintaa asiaan osallisten poliisimiesten toiminnasta ei aloiteta. Päätökset on toimitettu Reinbothille sähköpostitse 8.10.2019. Päätöksistä on salattu asiaan osallisten poliisimiesten nimet sekä poliisimiesten ja asianomistajan tarkemmat vammakuvaukset.

Nimien ja vammakuvausten salaaminen perustuu julkisuuslain 24 §:n 1 momentin 3 kohtaan. Kyseessä ovat tiedot, jotka liittyvät keskusrikospoliisissa samaa tapahtumainkulkua koskevaan, edelleen päätöksentekohetkellä avoimena olevaan rikosasiaan 2400/R/276/19. Mikäli salassa pidettäviksi merkityt tiedot olisi annettu 8.10.2019 tehdyssä päätöksessä, olisi se vaarantanut rikoksen selvittämistä tai tutkinnan tarkoituksen toteutumista sekä estänyt tuomioistuinta käyttämästä oikeuttaan määrätä asiakirjojen salassapidosta. Lisäksi tiedot ovat sellaisia, että ne ovat omiaan aiheuttamaan asiaan osallisille vahinkoa tai kärsimystä.

Vammakuvauksissa on kyse myös julkisuuslain 24 §:n 1 momentin 25 kohdan mukaisista salassa pidettävistä terveydentilatiedoista. Tiedot ruumiillisen väkivallan kohteeksi joutuneen henkilön nimestä ja vammasta ovat myös julkisuuslain 24 §:n 1 momentin 26 kohdassa tarkoitettuja tietoja yksityiselämään liittyvistä arkaluonteisista seikoista.

Valituksessa esitetyt vaatimukset

Valituksenalainen päätös on kumottava. Syyttäjälaitos on veloitettava luovuttamaan pyydetyt tiedot.

Valtakunnansyyttäjän toimisto on 8.10.2019 tiedottanut, että poliisimiehiä vastaan ei aloiteta esitutkintaa Kuopiossa 1.10.2019 tapahtuneesta kouluhyökkäyksestä. Valittajalle sähköpostitse toimitetuista asiaa koskevista päätöksistä

on salattu tieto poliisimiesten nimistä, tilanteessa loukkaantuneen poliisimiehen vammat sekä koiran ja etälamauttimen käytöstä kouluhyökkäyksestä epäillylle aiheutuneet vammat.

Poliisimiesten nimien salaamista on perusteltu julkisuuslain 24 §:n 1 momentin 3 kohdalla, jonka perusteella rikosasiaa koskevat tiedot tulevat julkisiksi muun ohella sen jälkeen, kun asian käsittely on jätetty sikseen. Tässä tapauksessa päätökset ovat lähtökohtaisesti julkisia tällä perusteella.

Valittajan ja syyttäjälaitoksen erimielisyys liittyy siihen, voiko asianosaisen henkilöllisyys olla salainen sen takia, että hänellä mahdollisesti on jokin rooli jossain toisessa vireillä olevassa rikosasiassa. Valittajan näkemyksen mukaan muut mahdolliset prosessit eivät voi vaikuttaa siihen, miten tiedot tulevat julkisiksi nyt kyseessä olevassa prosessissa. Vallitsevan tulkinnan mukaan asianosaisen henkilöllisyys tulee julkiseksi, jos hänestä tehdään syyttämättäjättämispäätös tai päätös esitutkinnan lopettamista tai rajoittamisesta, vaikka saman rikoskokonaisuuden käsittely joidenkin muiden henkilöiden osalta jatkuisi.

Mikäli katsottaisiin, että nimi voidaan jonkin toisen prosessin perusteella salata, on huomio kiinnitettävä lainkohdan vahinkoedellytyslausekkeeseen, joka sisältää salassapito-olettaman. Syyttäjälaitos on arvioinut vahinkoedellytyslausekkeen toteutumisen luettelemalla lainkohdassa suojattavat edut ja ilmoittamalla, että ne vaarantuvat. Vaarantuminen on kuitenkin erittäin epätodennäköistä. On vaikea nähdä, millä tavalla poliisimiesten henkilöllisyyden paljastuminen voisi edes teoriassa vaarantaa kouluhyökkäyksen tutkintaa. Poliisimiesten nimet eivät ole asia, joka olisi keskiössä päätettäessä mahdollisesta salassapidosta myöhemmässä oikeudenkäynnissä. Syyttäjälaitos on myös todennut, että poliisimiesten nimien julkisuus olisi omiaan aiheuttamaan asiaan osallisille vahinkoa ja kärsimystä. Vahinko ja kärsimys tarkoittavat jotain huomattavasti vakavampaa kuin mahdollista epämurkavuutta, joka julkisuudesta aiheutuu. Hallituksen esityksessä (HE 30/1998) viitataan tältä osin kärsimykseen, jonka ennenaikainen julkisuus voi aiheuttaa rikoksesta epäillylle sen takia, että hän leimautuu syylliseksi. Tällaisesta tilanteesta ei nyt ole kyse.

Päätökset ovat koskeneet virkamiesten virkatoimien laillisuuden arviointia. Asiaan liittyvän julkisen intressin takia salaamiskynnyksen pitäisi olla tällaisessa tapauksessa erityisen korkealla. Syyttäjälaitos on perustellut nimien salaamista julkisuuslain 24 §:n 1 momentin 26 kohdalla, koska se katsoo, että tiedot ruumiillisen väkivallan kohteeksi joutuneen henkilön nimestä ja vammasta ovat kyseisessä lainkohdassa tarkoitettuja tietoja yksityiselämään liittyvistä arkaluonteisista seikoista. Tällainen tulkinta merkitsisi, että kaikkien väkivaltarikosten esitutkintapöytäkirjoista ja niihin liittyvistä päätöksistä salattaisiin uhrin henkilöllisyys. Lainsäätäjä ei ole tarkoittanut säännöstä tulkittavaksi tällä tavalla. Kyseisen lainkohdan perusteella on ollut tarkoitus salata arkaluonteisia yksityiselämään liittyviä tietoja, ei mitä tahansa yksityiselämään liittyviä tietoja. Tilanteessa olleista neljästä poliisimiehestä vain yksi sai vammoja. Kolmen muun poliisimiehen nimet eivät voi tulla salattaviksi tällä perusteella.

Valittajan näkemyksen mukaan rikosasioihin sovelletaan ainakin pääsääntöisesti vain julkisuuslain 24 §:n 1 momentin 3 ja 26 kohtaa. Jos muita kohtia so-

velletaan, 26 kohdan tarkoitus jää epäselväksi, koska muissa kohdissa suojataan yksityisyyttä erittäin kattavasti. Lainkohdat eivät sisällä vahinkoedellytyslauseketta, vaan tiedot ovat ehdottomasti salassa pidettäviä. Julkisuuslain 24 §:n 1 momentin 26 kohdassa salassapidon kynnystä on nostettu siten, että salaamiseen ei riitä mikä tahansa yksityiselämää koskeva tieto, vaan salassapidon edellytyksenä on, että rikoksesta epäillyn, asianomistajan tai muun rikosasiaan liittyvän henkilön yksityiselämää koskeva tieto on arkaluonteinen.

Korkeimman hallinto-oikeuden 16.11.2005 antamassa ratkaisussa (taltionumero 2999) on todettu, että 25 kohdan tavoitteena on täydentää hoitohenkilökunnan ja potilaan välisen suhteen luottamuksellisuutta koskevia säännöksiä. Päätöksessä on arvioitu rikospaikalla otettujen valokuvien julkisuutta. Ratkaisun mukaan kuvien tarkoituksena ei ollut osoittaa kuvassa olleen epäillyn vammojen laatua tai hänen terveydentilaansa, eivätkä ne liity tällaisista seikoista oikeudelle annettuun lausuntoon. Valokuvien ei siten voitu katsoa sisältäneen sellaisia terveydentilaa koskevia tietoja, joita 25 kohdassa tarkoitetaan.

On oletettavaa, että syyttäjälaitoksen salaamissa päätöksissä on kyse vammoista, jotka on voitu havaita ja todeta ilman terveydenhuollon ammattihenkilöstöä. Kyse on siis yksinkertaisesti tiedosta siitä, mihin kohtaan ruumista vammat tulivat, ei potilaan ja hoitohenkilökunnan luottamuksellisen suhteen varjelemisesta. On epätodennäköistä, että nämä vammat olisivat arkaluonteisia 26 kohdassa tarkoitettulla tavalla. Päätöksiä on myös salattu kaksinkertaisesti salaamalla sekä henkilöllisyys että itse asia. Jos nimien katsottaisiin olevan salassa pidettäviä, loukkaantuneen poliisimiehen vamman salaamiselle ei pitäisi olla syytä. Henkilöllisyyden salaaminen antaisi mahdollisuuden julkistaa myös arkaluonteisia yksityiselämään liittyviä tietoja.

Julkisuus on perustuslain 12 §:n 2 momentissa turvattu oikeus. Perustuslakivaliokunta on toistuvasti painottanut, että yksityisyydellä ja henkilötietojen suojalla ei ole etusijaa muihin perusoikeuksiin nähden. Lausunnossaan (PeVL 7/2019 vp) se on painottanut, että asiakirjojen julkisuutta voidaan rajoittaa perustuslain mukaan ainoastaan lailla ja vain, milloin siihen on välttämättömiä syitä. Edes lainsäätäjä itse ei voi säätää lakeja, jotka ovat julkisuusperiaatteen kanssa ristiriidassa. Perustuslakivaliokunnan lausunnon mukaan lainsäätäjän toimivaltaan kuuluu pelkästään sellaisten julkisuuden rajoitusten asettaminen, joita voidaan pitää perustuslaissa tarkoitettulla tavalla välttämättöminä. Selvää on, että laintulkinnan on oltava näiden suuntaviivojen mukainen. Julkisuuden rajoittamisen on siis oltava välttämätöntä.

Syyttäjälaitoksen tulkinnan hyväksyminen merkitsisi julkisuusperiaatteen huomattavaa rajoittamista. Rajoitus olisi merkittävä myös sen takia, että puheena olevissa päätöksissä on arvioitu viranomaisen toimintaa ja sen lainmukaisuutta. Julkisuuslain nimenomaisena tarkoituksena on antaa yksilöille ja yhteisöille mahdollisuus valvoa julkisen vallan ja julkisten varojen käyttöä. Tästä syystä juuri tämänkaltaisissa asioissa tulee suhtautua erityisen pidättyvästi kaikkeen julkisuuden rajoittamiseen.

Asian käsittely ja selvittäminen

Valtakunnansyyttäjän toimiston hallintojohtaja on antanut lausunnon. Poliisimiesten nimet on salattu julkisuuslain 24 §:n 1 momentin 3 kohdan perusteella, koska kyseiset henkilöt ovat keskusrikospoliisilla avoimna olevassa rikostutkinnassa 2400/R/276/19 asianomistajan ja/tai todistajan asemassa. Kyseinen rikostutkinta koskee samaa tapahtumainkulkua ja erittäin vakavia henkeen ja terveyteen kohdistuvia rikosnimikkeitä kuten murhan yrityksiä ja virkamielen väkivaltaista vastustamista.

Valituksenalaista päätöstä 8.10.2019 tehtäessä asiaan osallisille poliisimiehille ei ole ehditty ilmoittaa heidän asemaansa keskusrikospoliisin aloittamassa esitutkinnassa, saati kuulla heitä tässä asemassa. Poliisimiesten nimitietojen päätyminen julkisiksi mahdollistaisi paitsi median myös muidenkin henkilöiden yhteydenotot poliisimiehiin ja siten mahdollistaisi vaikuttamisen asiaomistajien ja todistajien kertomuksiin. Poliisimiesten nimitietojen julkistaminen kesken esitutkinnan vaarantaisi keskusrikospoliisin suorittaman esitutkinnan luotettavuuden. Pahimmillaan julkinen nimitieto mahdollistaisi virkamiesten maallittamisen, jolla voidaan pyrkiä vaikuttamaan käynnissä olevaan esitutkintaan esimerkiksi kirjoituksin ja yhteydenotoin sosiaalisen median kautta. Lisäksi päätöksentekovaiheessa 8.10.2019 on ollut mahdotonta sanoa, onko rikosasian 2400/R/276/19 epäilty toiminut yksin, vai olisiko joku voinut jatkaa rikollista toimintaa ja kohdistaa sitä poliisimiehiin. Siten myös poliisimiehiin kohdistuva rikollisen toiminnan jatkamisvaara on ollut olemassa.

Salassapitopäätös on tehty tarkoituksin turvata keskusrikospoliisilla tutkinnassa olevien vakavien rikosnimikkeiden tutkinnan ja prosessin luotettavuus siinä esitutkinnan vaiheessa, jolloin valtakunnansyyttäjän toimiston päätös on tehty.

Valtakunnansyyttäjän toimiston päätöksessä salattujen ja vain asianosaisjulkisuuden piirissä olevien poliisimiesten nimitietojen sekä rikosasian 2400/R/276/19 rikoksesta epäillyn terveydentilaa koskevien tietojen osalta asian 2400/R/276/19 tutkinnanjohtajalla on siten vielä mahdollisuus päättää tutkinnan edetessä, ovatko tiedot yleisöjulkisia ja missä vaiheessa esitutkintaa. Mahdollisessa tuomioistuinvaiheessa rikosasian asianomistajalla on mahdollisuus pyytää henkilöllisyytensä salassa pidettäväksi. Lisäksi asianomistajan ja vastaajan on mahdollista pyytää terveydentilatietonsa käsiteltäväksi ilman yleisön läsnäoloa ja pyytää ne salattaviksi asian 2400/R/276/19 mahdollisessa oikeudenkäynnissä oikeudenkäynnin julkisuudesta yleisissä tuomioistuimissa annetun lain mukaisesti. Mikäli valtakunnansyyttäjän toimiston ratkaisussa 8.10.2019 olisi nämä tiedot tehty yleisöjulkisiksi, olisi asianosaisille kuuluvia oikeuksia loukattu jo peruuttamattomasti.

Asian 2400/R/276/19 asianosaisilla on samat oikeudet kuin muiden rikosasioiden asianosaisilla eikä niitä tule loukata vain siksi, että samaa tapahtumainkulkua on koskenut esitutkintalain 3 luvun 3 §:n mukainen esiselvitys siitä, aloittaako poliisin toiminnan johdosta esitutkinta. Se, että poliisien nimet olisivat esitutkinnan 2400/R/276/19 ollessa kesken julkisia asettaisi heidät erilaiseen asemaan muiden rikosasioiden todistajien ja asianomistajien kanssa, sillä

yleensä tällaisessa asemassa esitutkinnassa olevan henkilöllisyys ei ole julkinen esitutkinnan ollessa kesken, saati sitten vakavaan, henkilöön kohdistuvan rikoksen esitutkinnan ollessa käytännössä vielä aloittamatta.

Rikoksesta epäillyn henkilöllisyys tulee julkiseksi, jos hänestä tehdään syyttämättäjäättämispäätös, päätös esitutkinnan lopettamisesta tai rajoittamisesta. Valituksen kohteena oleva päätös ei ole mikään näistä päätöksistä. Poliisien osalta on tehty tutkinnanjohtajan esitutkintalain 3 luvun 3 §:n mukainen päätös siitä, aloitetaanko asiassa esitutkinta vai ei. Poliisit ovat esitutkintalain mukaisen esiselvityksen ollessa kyseessä asiaan osallisena, eivät siis rikoksesta epäiltyjä.

Valituksessa väitetään, että asiaan liittyvän julkisen intressin takia salaamiskynnyksen pitäisi olla erityisen korkealla. Valituksenalainen päätös on merkittävässä määrin yleisöjulkinen. Ainoastaan poliisien nimitieto sekä poliisin ja rikoksesta epäillyn vamman tarkka kuvaus on salattu yleisöltä. Myös keskusrikospoliisin tutkimalla väkivaltarikosasiassa on suuri intressi, minkä takia tutkinnan turvaaminen edellä kerrotuin tavoin on olennaisen tärkeää.

Yksityiskohtaisten vammatiетоjen salaaminen yleisöltä perustuu julkisuuslain 24 §:n 1 momentin 25 kohtaan. Valituksessa on viitattu korkeimman hallinto-oikeuden 16.11.2005 antamaan ratkaisuun, jossa kyse on ollut rikoksesta epäiltyä koskevista valokuvista. Nyt valituksen kohteena olevassa päätöksessä ei ole kyse rikoksesta epäillyn vammaa koskevista valokuvista eikä sellaisesta aineistosta, jonka tarkoituksena on ollut osoittaa jotain muuta kuin kuvassa olleen vammojen laatua tai hänen terveydentilaansa. Toisin kuin valituksessa annetaan ymmärtää, julkisuuslain 24 §:n 1 momentin 25 kohta ei koske pelkästään terveydentilaa tai vammoja koskevia tietoja, jotka perustuvat terveydenhuollon ammattihenkilöiden havaintoihin, vaan 25 kohdan mukaan salassa pidettäviä viranomaisen asiakirjoja ovat, jollei erikseen toisin säädetä, asiakirjat, jotka sisältävät tietoja henkilön terveydentilasta.

Julkisuuslain 24 §:n 1 momentin 26 kohdan soveltaminen perustuu siihen, että poliisimiehiä koskevien nimi- ja vammatiетоjen salaaminen päätöksentekovaiheessa on ollut tarpeen, koska väkivaltarikoksen kohteeksi joutuminen ja vammautuminen ovat yksityiselämään liittyviä arkaluonteisia henkilöä koskevia tietoja. Rikosnimikkeet koskevat vakavia, henkilöön kohdistuvia rikoksia. Vammojen laatu tai uhrin henkilöllisyys eivät voi määrittää sitä, ovatko rikoksen uhriksi joutuminen ja vammautuminen rikoksen uhrin kannalta arkaluonteisia tietoja.

Tapahtumainkulun 1.10.2019 selvittämisessä on kyse etenevästä rikosprosessista, jossa asian yleisöjulkisiksi tulevien seikkojen määrä voi muuttua. Salasapitoa koskevat seikat on merkitty päätöksiin 8.10.2019 tilanteen mukaisena. Tarkoituksena on ollut turvata tutkintarauha ja se, ettei tiettyjen seikkojen ilmaisemisella loukata asianosaisille kuuluvia oikeuksia. Näin toimien on turvattu kaikille asianosaisille oikeus oikeudenmukaiseen oikeudenkäyntiin.

Susanna Reinboth on antanut vastaselityksen. Kuopion kouluhyökkäystä koskeva rikostutkinta on täysin erillinen prosessi kuin nyt puheena olevat päätök-

set, jotka koskevat poliisimiesten toiminnan arviointia. Tutkinnanjohto on ollut eri henkilöllä ja jopa eri viranomaisilla. Tästä syystä näihin prosesseihin liittyvien asiakirjojen julkisuus tulee ratkaista toisistaan erillisinä.

Jos kouluhyökkäystä koskeva juttu olisi ehtinyt käräjäoikeuteen ennen poliisimiesten toimintaa koskevaa päätöstä, sen asiakirjat olisivat luonnollisesti tulleet julkisiksi huolimatta siitä, että virkamiehiä koskeva asia olisi ollut vielä ratkaisematta. On yllättävää, että valtakunnansyyttäjän toimisto poikkeaa omasta vakiintuneesta tulkinnastaan, jonka mukaan jopa samassa prosessissa tehdyt syyttämättä jättämispäätökset tulevat julkisiksi heti allekirjoittamisen jälkeen huolimatta siitä, että tutkintakokonaisuudessa nostetaan myös syytteitä. Julkisuuskysymyksen kannalta olennaista eroa ei ole sillä, että näissä päätöksissä on syyttämättä jättämisen sijaan kyse siitä, aloitetaanko asiassa esitutkinta. On perusteltua, että molempien asiaryhmien julkisuuteen sovelletaan samoja säännöksiä.

Lausunnossaan valtakunnansyyttäjän toimisto esittää skenaarioita siitä, mitä poliisimiesten nimien julkisuudesta voi seurata. Lista on täysin spekulatiivinen. Kouluhyökkäyksen ainoa epäilty on vangittu, eikä mikään viittaa siihen, että juuri tässä jutussa jollain taholla olisi intressi kohdistaa virkamiehiin minkäänlaista häirintää. Vaikka riski tällaisesta toiminnasta olisi, julkisuus ratkaistaan julkisuuslain perusteella. Keskusrikospoliisi tiedotti jo hyökkäystä seuranneena päivänä eli 2.10.2019, että ketään muuta kuin kiinniotettua miestä ei epäillä rikoksesta.

Poliisi on myös myöhemmissä puhelinkeskusteluissa Helsingin Sanomien toimittajien kanssa vahvistanut, ettei kenenkään muun henkilön epäillä liittyvän rikokseen.

Vastauksessaan valtakunnansyyttäjän toimisto viittaa myös mahdollisuuteen, että asianomistaja voi tuomioistuimessa pyytää henkilöllisyytensä määrättäväksi salaiseksi. Oikeudenkäynnin julkisuudesta yleisissä tuomioistuimissa annetun lain 6 §:n mukaan tuomioistuin voi määrätä salassa pidettäväksi asianomistajan henkilöllisyyden rikosasiassa, joka koskee erityisen arkaluonteista hänen yksityiselämänsä liittyvää seikkaa. Tässä tapauksessa on kyse poliisimiesten suorittamista virkatoimista, joten voidaan varmuudella sanoa, ettei poliisimiehillä ole minkäänlaisia lakiin perustuvia mahdollisuuksia saada henkilöllisyyksiään salatuiksi. Valtakunnansyyttäjän toimisto viittaa myös mahdollisuuteen pyytää oikeudessa terveystiedot salatuiksi. Tämän pyynnön voi esittää kyseisistä neljästä poliisimiehestä vain yksi, sillä muut kolme eivät loukkaantuneet tilanteessa.

Vakiintunut käytäntö tuomioistuimissa on, että henkeen ja terveyteen kohdistuneissa rikosjutuissa asianomistajan saamia vammoja käsitellään julkisesti. Niitä ei siis pidetä lainkohdissa tarkoitettuina arkaluonteisina tietoina. Valtakunnansyyttäjän toimiston mukaan valittaja ei ole yksilöinyt julkista intressiä, jonka takia salaamiskynnyksen pitäisi olla erityisen korkealla. Päätöksissä on arvioitu julkista valtaa käyttävien virkamiesten menettelyn lainmukaisuutta. Perustuslailla turvattu julkisuusperiaate koskee korostuneesti juuri tällaisia tilanteita. Julkisuuslaki määrittelee julkisuusperiaatteen yhdeksi nimenomaiseksi tavoitteeksi antaa yksilöille ja yhteisöille mahdollisuuden valvoa

julkisen vallan käyttöä. Tähän valvontamahdollisuuteen kuuluu olennaisesti tietää, keiden virkamiesten virkatoimista on kyse.

Hallinto-oikeuden ratkaisu

Hallinto-oikeus kumooa valtakunnansyyttäjän toimiston hallintojohtajan päätöksen ja oikeuttaa valittajan saamaan tiedot poliisimiesten henkilöllisyydestä sekä poliisimiesten ja asianomistajan vammakuvauksista.

Pyydetyt tiedot on annettava viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain 16 §:ssä säädetyllä tavalla sen jälkeen, kun hallinto-oikeuden päätös on saanut lainvoiman.

Perustelut

Sovellettavat oikeusohjeet

Suomen perustuslaki

Suomen perustuslain (perustuslaki) 10 §:n 1 momentin mukaan jokaisen yksityiselämä, kunnia ja kotirauha on turvattu.

Perustuslain 12 §:n 2 momentin mukaan viranomaisen hallussa olevat asiakirjat ja muut tallenteet ovat julkisia, jollei niiden julkisuutta ole välttämättömien syiden vuoksi lailla erikseen rajoitettu. Jokaisella on oikeus saada tieto julkisesta asiakirjasta ja tallenteesta.

Julkisuuslaki

Viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (julkisuuslaki) 9 §:n 1 momentin mukaan jokaisella on oikeus saada tieto viranomaisen asiakirjasta, joka on julkinen.

Julkisuuslain 22 §:n 1 momentin mukaan viranomaisen asiakirja on pidettävä salassa, jos se tässä tai muussa laissa on säädetty salassa pidettäväksi tai jos viranomainen lain nojalla on määrännyt sen salassa pidettäväksi taikka jos se sisältää tietoja, joista on lailla säädetty vaitiovelvollisuus.

Julkisuuslain 24 §:n 1 momentin mukaan salassa pidettäviä viranomaisen asiakirjoja ovat, jollei erikseen toisin säädetä:

3) poliisille ja muille esitutkintaviranomaisille ja syyttäjälle sekä tarkastus- ja valvontaviranomaisille tehdyt ilmoitukset rikoksesta, esitutkintaa ja syyteharjontaa varten saadut ja laaditut asiakirjat sekä haastehakemus, haaste ja siihen annettu vastaus rikosasiassa, kunnes asia on ollut esillä tuomioistuimen istunnossa taikka kun syyttäjä on päättänyt jättää syytteen nostamatta tai kun asia on jätetty sikseen, jollei ole ilmeistä, että tiedon antaminen niistä ei vaaranna rikoksen selvittämistä tai tutkinnan tarkoituksen toteutumista tai ilman paina-

vaa syytä aiheuta asiaan osalliselle vahinkoa tai kärsimystä tai estä tuomioistuinta käyttämästä oikeuttaan määrätä asiakirjojen salassapidosta oikeudenkäynnin julkisuudesta yleisissä tuomioistuimissa annetun lain (370/2007) mukaan;

25) asiakirjat, jotka sisältävät tietoja sosiaalihuollon asiakkaasta tai työhallinnon henkilöasiakkaasta sekä tämän saamasta etuudesta tai tukitoimesta taikka sosiaalihuollon palvelusta tai työhallinnon henkilöasiakkaan palvelusta taikka tietoja henkilön terveydentilasta tai vammaisuudesta taikka hänen saamastaan terveydenhuollon ja kuntoutuksen palvelusta taikka tietoja henkilön seksuaalisesta käyttäytymisestä ja suuntautumisesta;

26) asiakirjat, jotka sisältävät tietoja rikoksesta epäillyn, asianomistajan tai muun rikosasiaan liittyvän henkilön yksityiselämään liittyvistä arkaluonteisista seikoista samoin kuin sellaiset asiakirjat, jotka sisältävät tietoja rikoksen uhrista, jos tiedon antaminen loukkaisi rikoksen uhrin oikeuksia tai hänen muihin tai läheisiään, jollei tiedon antaminen ole tarpeen viranomaisen tehtävän suorittamiseksi.

Hallituksen esityksessä laiksi viranomaisten toiminnan julkisuudesta ja siihen liittyviksi laeiksi (HE 30/1998 vp) on 24 §:n 1 momenttia koskien todettu, että lakiehdotukseen otetut salassapitoperusteet on kirjoitettu soveltamisalaltaan yleisiksi siten, ettei niissä pääsäännön mukaan enää nykyiseen tapaan luettelaisi niitä viranomaisia, joiden hallussa asiakirjat ovat salassa pidettäviä (salassapitoperusteiden yleispätevyys). Tämän ehdotuksen on katsottu omalta osaltaan selkeyttävän salassapidon määrittelyä sekä edistävän yhtenäisiin perusteisiin pohjautuvan salassapitolainsäädännön kehittämistä. (---) Poikkeuksen yleispätevyydestä muodostavat tietyt yksityisyyden suoja koskevat säännökset, joiden ulottaminen kaikkiin asiakirjoihin rajoittaisi liiaksi julkisuutta. Esimerkiksi asiakirjat, jotka sisältävät rikollista tekoa koskevia tietoja, olisivat salassa pidettäviä hallintoviranomaisissa, eivät sen sijaan tuomioistuimissa.

Hallituksen esityksessä (HE 30/1998 vp) on todettu 24 §:n 1 momentin 3 kohtaa koskien, että säännöksen tarkoituksena on varmistaa esitutinnan onnistuminen, estää esitutkintatietojen enneaikaisesta julkiseksi tulosta rikoksesta epäillylle aiheutuvat vahingot sekä turvata tuomioistuimelle mahdollisuus käyttää sille kuuluvaa oikeutta määrätä asiakirjojen salassapidosta oikeudenkäynnin julkisuudesta annetun lain mukaisesti. (---) Rikosta ja esitutkintaa koskevien tietojen sekä rikosasian haastehakemuksen ja haasteen sekä siihen annetun vastauksen salassapitovelvollisuus päättyy ehdotuksessa olevan oletaman mukaan, kun asia on ollut esillä tuomioistuimen istunnossa tai kun esitutkinta muuten loppuu. (---) Esitutkinta-aineisto saattaa kuitenkin siihen sisältyvien yksityiselämään liittyvien arkaluonteisten tietojen vuoksi olla salassa pidettävä esitutinnan päätyttyäkin siten kuin momentin 26 kohdassa ehdotetaan säädettäväksi. (---) Jos syyttäjä päättyy tekemään asiassa syyttämättäjättämisspäätöksen, tulisivat esitutkinta-asiakirjat tästä ajankohdasta lukien julkisiksi. Esitutkintaviranomainen voi lopettaa esitutinnan myös asiaa syyteharjintaan viemättä, ja tarkastus- tai valvontaviranomainen voi jättää rikosasiaa koskevan ilmoituksen sikseen. Tällöin ehdotuksen mukaan tutkintaan tai ilmoitukseen liittyvien asiakirjojen salassapitovelvollisuus lakkaisi pääsäännön mukaan, kun asian käsittelyn lopettamisesta on tehty päätös.

Hallituksen esityksessä (HE 30/1998 vp) on todettu 24 §:n 1 momentin 25 kohdan osalta, että salassapidettäviä olisivat asiakirjat, jotka sisältävät tietoja sosiaalihuollon asiakkaasta ja hänen saamistaan etuuksista, tukitoimista ja sosiaalihuollon palveluista sekä henkilön terveydentilasta tai vammaisuudesta taikka hänen saamistaan terveydenhuollon tai kuntoutuksen palvelusta tai hoidon toteuttamiseksi suoritetuista toimenpiteistä taikka henkilön seksuaalisesta käyttäytymisestä tai suuntautumisesta. Salassapitovelvollisuus näiden tietojen osalta olisi ehdoton. (---) Kohta koskee paitsi sosiaalihuollon ja terveydenhuollon yksiköiden hallussa olevia, myös muilla viranomaisilla olevia kohdassa lueteltuja tietoja sisältäviä asiakirjoja, kuten lääkärintodistuksia tai ruumiinavauspöytäkirjoja.

Hallituksen esityksessä (HE 30/1998 vp) ehdotetaan 24 §:n 1 momentin 26 kohdassa säädettäväksi salassa pidettäväksi asiakirjat, jotka sisältävät tietoja rikoksesta epäillyn, asianomistajan tai muun rikosasiaan liittyvän henkilön yksityiselämään liittyvistä arkaluonteisista seikoista taikka tietoja rikoksen uhrista, jos tiedon antaminen loukkaisi rikoksen uhrin oikeuksia tai hänen muistoaan tai läheisiään. Vastaavaa säännöstä ei ole voimassa olevassa laissa, ja säännöstä on pidetty tärkeänä käytännössä ilmenneiden epäkohtien takia.

(---)

Esitutkinta-aineisto tulee yleensä julkiseksi oikeudenkäynnin alkaessa tai esitutkinnan loputtua asiaa tuomioistuimeen viemättä. Silloin kun syyteasia etenee oikeudenkäyntiin, voi tuomioistuin oikeudenkäynnin julkisuudesta annetun lain 5 §:n nojalla päättää asianosaisen vaatimuksesta tai erityisestä syyestä muutenkin, että asian käsittely toimitetaan yleisön läsnä olematta. Perusteena voi lain mukaan olla muun muassa sellaisen rikosasian käsittely, joka koskee erityisen arkaluonteista, henkilön yksityiselämään liittyvää seikkaa. Jos käsittely päätetään pitää yleisön läsnä olematta, voi tuomioistuin päättää lain 9 §:n nojalla myös oikeudenkäyntiaineiston salassa pitämisestä tarpeellisilta osin. Muussa tapauksessa oikeudenkäyntiaineiston julkisuus määräytyy sen mukaan, mitä yleisten asiakirjain julkisuudesta on säädetty. Tämä merkitsee nykyisin oikeudenkäyntiaineistoon sisältyvien arkaluonteistenkin tietojen julkisuutta, jollei niiden salassapidosta ole erikseen säädetty.

Arkaluonteisten tietojen salassapidon osalta tilanne on ongelmallisempi silloin, kun syyttäjä tekee asiassa syyttämättäjättämispäätöksen tai kun rikoksena tutkitun asian käsittely lopetetaan viemättä asiaa syyteharkintaan. Oikeudenkäynnin julkisuudesta annettu laki ei tällöin sovellu, mikä merkitsee, että esitutkintamateriaalin salassapitotarve ei tule erikseen arvioitavaksi. (---) Epäkohtien poistamiseksi ehdotetaan säädettäväksi, että esitutkinta-asiakirjoihin sisältyvät yksityiselämään liittyvät arkaluonteiset tiedot jäisivät esitutkinnan päätyttyäkin salaisiksi. Säännös merkitsee myös, että silloin kun oikeudenkäyntiaineistoon sisältyy kohdassa tarkoitettuja tietoja, tulee aineisto aina pitää näiltä osin käsittelyn päätyttyä salaisena. Kohtaan ei edellä tarkoitetuilta osin sisälly vahinkoedellytyslauseketta, joten nämä tiedot kuuluisivat ehdottoman salassapitovelvollisuuden piiriin.

Esitutkintalaki

Esitutkintalain 3 luvun 3 §:n 1 momentin mukaan esitutkintaviranomaisen on toimitettava esitutkinta, kun sille tehdyn ilmoituksen perusteella tai muuten on syytä epäillä, että rikos on tehty. Saman pykälän 3 momentin mukaan tutkinnanjohtaja päättää tarvittaessa siitä, toimitetaanko esitutkinta, ja päätöksen tekemiseen mahdollisesti tarvittavien seikkojen selvittämisestä. Asian selvittämiseksi tarpeellisiin esitutkintatoimenpiteisiin saadaan ryhtyä ennen tutkinnanjohtajan päätöstä.

Esitutkintalain 3 luvun 10 §:n 1 momentin mukaan syyttäjä voi tutkinnanjohtajan esityksestä päättää, ettei esitutkintaa toimiteta tai että se lopetetaan, jos syyttäjä oikeudenkäynnistä rikosasioissa annetun lain 1 luvun 7 tai 8 §:n taikka muun vastaavan lainkohdan nojalla tulisi jättämään syytteen nostamatta eikä tärkeä yleinen tai yksityinen etu vaadi syytteen nostamista.

Esitutkintalain 9 luvun 7 §:n mukaan esitutkinta-asiakirjojen julkisuudesta säädetään viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa.

Oikeudellinen arviointi ja hallinto-oikeuden johtopäätökset

Asiassa on kyse valtakunnansyyttäjän toimiston esitutkinnan toimittamatta jättämistä koskevien päätösten yleisöjulkisuudesta ja siitä, onko valtakunnansyyttäjän toimisto voinut julkisuuslain 24 §:n 1 momentin 3, 25 ja 26 kohdan perusteella jättää antamatta päätöksiltä tiedon poliisimiesten henkilöllisyydestä sekä poliisimiesten ja asianomistajan vammakuvauksista.

Esitutkinnan toimittamatta jättämistä koskevat päätökset ovat liittyneet Kuopiossa 1.10.2019 oppilaitoksessa tapahtuneisiin väkivaltarikoksiin ja niiden yrityksiin, joiden yhteydessä poliisi on käyttänyt voimakeinoja teosta epäiltyä henkilöä kohtaan. Voimakeinojen käyttö on aiheuttanut epäillylle henkilölle vamman ja myös poliisimies on haavoittunut tilanteessa.

Valtakunnansyyttäjän toimisto on salannut poliisimiesten nimet julkisuuslain 24 §:n 1 momentin 3 kohdan perusteella, koska poliisimiehet ovat samaa tapahtumainkulkua koskevassa keskusrikospoliisilla avoimena olevassa rikosasian esitutkinnassa asianomistajan ja/tai todistajan asemassa. Nimitietojen julkistamisen on katsottu mahdollistavan median ja muiden tahojen vaikuttamisen asianomistajien ja todistajien kertomuksiin sekä pahimmillaan altistavan virkamiehet maalittamiselle. Valtakunnansyyttäjän toimiston mukaan on myös ollut mahdotonta sanoa, onko vakavista rikoksista epäilty henkilö toiminut yksin, jolloin poliisimiehiin kohdistuvan rikollisen toiminnan osalta on ollut olemassa jatkamisvaara. Tiedon antamatta jättämisellä on myös pyritty turvaamaan tuomioistuimen oikeus määrätä asiakirjojen salassapidosta. Lisäksi tietojen on katsottu olevan omiaan aiheuttamaan asiaan osallisille kärsimystä ja vahinkoa.

Virkarikoksia koskevat asiat ovat olleet esitutkintalain 3 luvun 3 §:n 3 momentin mukaisten tarpeellisten esitutkintatoimenpiteiden osalta esiselvitettävänä Hämeen poliisilaitoksella. Tutkinnanjohtaja on tehnyt tietopyynnön kohteena olevat päätökset esitutkinnan toimittamatta jättämisestä. Väkivaltarikoksia

koskenut esitutkinta on edellä mainittuja päätöksiä tehtäessä ollut vireillä keskusrikospoliisissa, eikä poliisimiehiä ole ehditty kuulla asiassa todistajina ja/tai asianomistajina ennen virkarikosasioita koskevien päätösten tekemistä. Asiassa on selvitettävä, voidaanko valtakunnansyyttäjän toimistolla tehtyjen esitutkinnan toimittamatta jättämistä koskevien päätösten katsoa lähtökohtaisesti tulleen julkiseksi julkisuuslain 24 §:n 1 momentin 3 kohdan perusteella tilanteessa, jossa samaan tapahtumainkulkuun liittyvien väkivaltarikosten esitutkinta on edelleen ollut kesken keskusrikospoliisissa.

Hallinto-oikeus toteaa, että vaikka julkisuuslain 24 §:n 1 momentin 3 kohta ei sisällä nimenomaista mainintaa esitutkinnan toimittamatta jättämistä koskevasta päätöksestä, on tällainen päätös julkisen vallankäytön valvontaan liittyvien näkökohtien vuoksi sekä lain esityöt huomioon ottaen perusteltua rinnastaa syyttämättäjättämispäätökseen. Julkisuuslain 24 §:n 1 momentin 3 kohdan päätökset esitutkinnan toimittamatta jättämisestä ovat siten lähtökohtaisesti tulleet julkiseksi päätöksentekohetkellä syyttäjän päätettyä jättää esitutkinnan toimittamatta. Lainkohta ei sisällä viittausta mahdollisiin muihin vireillä oleviin esitutkintoihin, eikä tällaista nimenomaista viittausta voida katsoa sisältyvän myöskään lain esitöihin. Lainkohtaa koskevista esitöistä (HE 30/1998 vp) ilmenee, että säännöksen tarkoituksena on varmistaa esitutkinnan onnistuminen, estää esitutkintatietojen ennaikaisesta julkiseksi tulosta rikoksesta epäillylle aiheutuvat vahingot sekä turvata tuomioistuimelle mahdollisuus käyttää sille kuuluvaa oikeutta määrätä asiakirjojen salassapidosta oikeudenkäynnin julkisuudesta annetun lain mukaisesti.

Hallinto-oikeus toteaa, että lainsäätäjän julkisuuslain 24 §:n 1 momentin 3 kohtaa koskevasta tarkoituksesta käsin on perusteltua katsoa säännöksen voivan tietyissä tilanteissa viitata myös tarkastelun kohteena olevan esitutkinnan ulkopuolisiin esitutkintoihin, mikäli ne kiinteästi liittyvät toisiinsa ja niiden tarkastelu yhtenä kokonaisuutena on tapauskohtaisen harkinnan perusteella tarkoituksenmukaista. Nyt arvioinnin kohteena olevissa esitutkinnan toimittamatta jättämistä koskevissa päätöksissä sekä keskusrikospoliisilla edellä mainittujen päätösten tekohetkellä edelleen vireillä olleessa väkivaltarikoksia koskevassa esitutkinnassa on ajallinen sekä paikallinen yhteys ja ne kiistatta liittyvät samaan tapahtumainkulkuun. Hallinto-oikeus katsoo, että ajallisesta ja paikallisesta yhteydestään huolimatta kyseessä ovat toisistaan erilliset rikosepäilyt, joilla on erilainen luonne ja joissa vastuu esitutkinnasta on ollut eri esitutkintaviranomaisilla. Asiassa ei ole ollut perusteita katsoa, että näillä kahdella eri prosessilla olisi ollut tai olisi voinut olla sellaista vaikutusta toisiinsa, että toisen esitutkinnan vireilläolo olisi voinut estää tiedon luovuttamisen virkarikosasioissa tehdyistä esitutkinnan toimittamatta jättämistä koskevista päätöksistä. Virkarikosepäilyihin liittyvät esitutkinnan toimittamatta jättämistä koskevat päätökset ovat siten tulleet julkiseksi julkisuuslain 24 §:n 1 momentin 3 kohdan perusteella syyttäjän päätettyä jättää esitutkinnan toimittamatta.

Valtakunnansyyttäjän toimisto on perustellut poliisimiesten vammakuvausten salaamista julkisuuslain 24 §:n 1 momentin 26 kohdalla. Tietojen ruumiillisen väkivallan kohteeksi joutuneen nimestä ja vammasta on katsottu olevan yksityiselämään liittyviä arkaluonteisia henkilöä koskevia tietoja. Valituksenalaisen päätöksen mukaan poliisimiesten sekä väkivaltarikoksista epäillyn henkilön vammakuvauksissa on katsottu olevan kyse myös julkisuuslain 24 §:n 1

momentin 25 kohdan tarkoittamista salassa pidettävistä terveydentilaa koskevista tiedoista.

Hallinto-oikeus toteaa, että vammakuvauksista ei ilmene eikä niistä ole pääteltävissä syntyneiden vammojen laatu, pysyvyys tai vakavuus, eikä niiden tällöin voida katsoa olevan julkisuuslain 24 §:n 1 momentin 25 kohdan tarkoittamia terveydentilaa tai vammaisuutta ilmaisevia tietoja. Vammakuvausten ei myöskään voida katsoa olevan julkisuuslain 24 §:n 1 momentin 26 kohdan tarkoittamaa arkaluontoista tietoa. Koska päätökset ovat tulleet julkisiksi esituskintalain 24 §:n 1 momentin 3 kohdan perusteella, eikä vammakuvauksia voida pitää julkisuuslain 1 momentin 25 tai 26 kohdan perusteella salassapidettävänä, on myös päätöksiltä ilmeneviä poliisimiesten henkilötietoja pidettävä julkisena tietona.

Edellä sanotun perusteella valituksenalainen päätös on kumottava ja pyydetty tiedot annettava.

Sovelletut oikeusohjeet

Perusteluissa mainitut ja

Laki viranomaisten toiminnan julkisuudesta 17 § 1 mom ja 17 § 2 mom

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Valitusosoitus on liitteenä (HOL valituslupa 30).

Hallinto-oikeuden kokoonpano

Asian ovat ratkaisseet hallinto-oikeuden jäsenet

Marja Viima, Riikka Valli-Jaakola (t) ja Nina Tuominen.

Esittelijä   Henna Nevalainen

Jakelu ja oikeudenkäyntimaksu

Päätös	Susanna Reinboth saantitodistuksin
	Maksutta
	Tiedote oikeudenkäyntimaksusta korkeimmassa hallinto-oikeudessa
Jäljennös	Valtakunnansyyttäjän toimiston hallintojohtaja

Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla **korkeimpaan hallinto-oikeuteen** kirjallisella valituksella, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Valitusluvan myöntämisen perusteet

Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 111 §:n mukaan valituslupa on myönnettävä, jos:

- 1) lain soveltamisen kannalta muissa samanlaisissa tapauksissa tai oikeuskäytännön yhtenäisyyden vuoksi on tärkeää saattaa asia korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavaksi;
- 2) asian saattamiseen korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavaksi on erityistä aihetta asiassa tapahtuneen ilmeisen virheen vuoksi; tai
- 3) valitusluvan myöntämiseen on muu painava syy.

Valituslupa voidaan myöntää myös siten, että se koskee vain osaa muutoksenhaun kohteena olevasta hallinto-oikeuden päätöksestä.

Valitusaika ja tiedoksisaantipäivä

Valitus on tehtävä kirjallisesti **30 päivän kuluessa hallinto-oikeuden päätöksen tiedoksisaantipäivästä**, sitä päivää lukuun ottamatta.

-Kirjeitse tavallisena tiedoksiantona lähetetty päätös katsotaan tiedoksi saaduksi seitsemäntenä päivänä päätöksen lähettämisestä, jollei vastaanottaja näytä tiedoksisaannin tapahtuneen tätä myöhemmin. Päätös on lähetetty päätöksen antopäivänä, joka ilmenee päätöksen ensimmäiseltä sivulta.

-Tavallisessa sähköisessä tiedoksiannossa (sähköpostiviesti) päätös katsotaan annetun tiedoksi kolmantena päivänä viestin lähettämisestä, jollei muuta näytetä.

-Kirjeitse todisteellisena tiedoksiantona lähetetty päätös katsotaan tiedoksi saaduksi tiedoksianto- tai saantitodistuksen osoittamana päivänä.

-Todisteellisessa sähköisessä tiedoksiannossa (asiointipalvelu) päätös katsotaan annetun tiedoksi, kun päätös on noudettu asiointipalvelusta.

Käytettäessä sijaistiedoksiantoa, päätös katsotaan tiedoksi saaduksi kolmantena päivänä tiedoksiantotodistuksen osoittamasta päivästä.

Päätöksen katsotaan tulleen viranomaisen tietoon saapumispäivänään.

Valituksen toimittaminen

Valitus liitteineen on toimitettava valitusajassa **korkeimmalle hallinto-oikeudelle**. Valitusasiakirjojen tulee olla perillä myös sähköistä asiointipalvelua käytettäessä valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä.

Valituksen sisältö

Valituksessa, johon on sisällytettävä valituslupahakemus, on ilmoitettava

- valittajan nimi ja yhteystiedot
- postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää
- päätös, johon haetaan muutosta
- peruste, jolla valituslupaa pyydetään, sekä syyt, joiden vuoksi katsotaan, että valitusluvan myöntämiseen on edellä tarkoitettu peruste
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi
- vaatimusten perustelut
- mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä on valituksessa mainittava myös tämän yhteystiedot.

Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä korkeimmalle hallinto-oikeudelle.

Valituksen liitteet

Valitukseen on liitettävä

- hallinto-oikeuden päätös valitusosoituksineen
- selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Asiamiehen on liitettävä valitukseen valtakirja, jollei oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 32 §:n 2 momentista muuta johdu.

Korkeimman hallinto-oikeuden yhteystiedot

Postiosoite:	Käyntiosoite:
PL 180	Paasivuorenkatu 3
00131 HELSINKI	Helsinki

Sähköposti: korkein.hallinto-oikeus@oikeus.fi, Faksi: 029 56 40382

Asiointipalvelu: <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Förvaltningsdomstolens beslut får överklagas genom skriftliga besvär hos **högsta förvaltningsdomstolen**, om högsta förvaltningsdomstolen beviljar besvärstillstånd.

Grunder för beviljande av besvärstillstånd

Enligt 111 § i lagen om rättegång i förvaltningsärenden ska besvärstillstånd beviljas om

- 1) det med avseende på lagens tillämpning i andra liknande fall eller för en enhetlig rättspraxis är viktigt att ärendet avgörs av högsta förvaltningsdomstolen,
- 2) det finns särskilda skäl för högsta förvaltningsdomstolen att avgöra ärendet på grund av att det i ärendet skett ett uppenbart fel, eller
- 3) det finns något annat vägande skäl för att bevilja besvärstillstånd.

Besvärstillstånd kan också beviljas i fråga om endast en del av förvaltningsdomstolens överklagade beslut.

Besvärstid och delgivningsdag

Besvär ska anföras skriftligen **inom 30 dagar från dagen för delfäendet av förvaltningsdomstolens beslut**, denna dag inte medräknad.

-Ett beslut som sänts per brev som vanlig delgivning anses ha delgivits den sjunde dagen efter det att beslutet sändes, om inte mottagaren visar att delfäendet skett vid en senare tidpunkt. Beslutet har sänts samma dag som det givits, vilket datum framgår av beslutets första sida.

-Vid vanlig elektronisk delgivning (e-postmeddelande) anses beslutet ha blivit delgivet den tredje dagen efter att meddelandet sändes, om inte något annat visas.

-Ett beslut som sänts per brev som bevislig delgivning anses ha delgivits den dag som anges på delgivnings- eller mottagningsbeviset.

-Vid bevislig elektronisk delgivning (e-tjänsten) anses beslutet ha delgivits när beslutet har hämtats från e-tjänsten.

Vid mellanhandsdelgivning anses beslutet ha blivit delgivet den tredje dagen efter den dag som anges på delgivningsbeviset.

Beslutet anses ha kommit till en myndighets kännedom på ankomstdagen.

Inlämnande av besvär

Besvären inklusive bilagor ska inom besvärstiden lämnas **till högsta förvaltningsdomstolen**. Besvärshandlingarna ska även vid användning av e-tjänsten vara framme senast den sista dagen av besvärstiden före utgången av ämbetsverkets öppettid.

Besvärens innehåll

I besvären, som ska innehålla en ansökan om besvärstillstånd, ska anges

- ändringssökandens namn och kontaktuppgifter
- den postadress och eventuell annan adress till vilken handlingar som hänför sig till rättegången kan sändas.
- det beslut i vilket ändring söks
- de grunder på vilka besvärstillstånd begärs samt de skäl på vilka grunden för meddelande av besvärstillstånd anses föreligga
- till vilka delar ändring söks i beslutet och vilka ändringar som yrkas
- grunderna för yrkandena.

Om talan förs av ändringssökandens lagliga företrädare eller ombud ska dennes kontaktuppgifter anges i besvären.

Högsta förvaltningsdomstolen ska utan dröjsmål underrättas om ändringar i kontaktuppgifterna.

Bilagor till besvären

Till besvären ska fogas

- förvaltningsdomstolens beslut med besvärсанvisning
- utredning om när ändringssökanden har fått del av beslutet, eller annan utredning om när besvärstiden börjat löpa
- de handlingar som ändringssökanden åberopar som stöd för sina yrkanden, om dessa inte redan tidigare har lämnats till myndigheten.

Ett ombud ska foga en fullmakt till besvären om det inte av 32 § 2 mom. i lagen om rättegång i förvaltningsärenden framgår annat.

Högsta förvaltningsdomstolens kontaktuppgifter

Postadress: Besöksadress:
PB 180   Paasivuorigatan 3
00131 HELSINGFORS   Helsingfors

E-post: korkein.hallinto-oikeus@oikeus.fi, Fax: 029 56 40382

E-tjänst: <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>